

Prožít si svého otce

Jsme o rok starší a blíží se Vánoce. Sedám ke svému stolu a píši již tradičně úvodní slovo do letošního posledního čísla *Pediatricie pro praxi*. Mohl bych psát o záměru zákona o univerzitních nemocnicích nebo o destabilizaci lékařské komory. Jsou to bezpochyby horká témata, ale když se nám podaří zachovat akademickou svobodu, vzájemnou kolegiálnítu a když budeme jednat věcně i čestně, jistě nalezneme cestu, jak je vyřešit.

Dovolte mi nyní podělit se s Vámi o můj nejsilnější letošní zážitek. Ten je spojený s prožitky, které v poslední době zažívám stále častěji a stále intenzivněji. Jednou stranou mince je pokračující rozpad rodiny a tou druhou je zvyšující se zájem otců o větší citové zapojení, angažmá v rodině, které nepochybně přináší pozitivní dopad nejenom na osobnostní rozvoj dítěte, ale i na spokojenost a celkovou schopnost emocionálního prožívání otce. Postupně začala být odbourávána představa, podle které měl otec v prvních letech života plnit v zásadě dva základní úkoly: starat se o finanční zabezpečení rodiny a nezatěžovat matku, aby se mohla plně věnovat dítěti, jak kdysi poznamenal prof. Matějček. V konceptu „nového (aktivního) otcovství“ je otec pojímán jako stejně schopný, kompetentní rodič jako matka.

Zapojení se otce do péče může významně přispívat k pocitu jeho osobní spokojenosti. A co je nejdůležitější, nové otcovství je novým a účinným lékem i na pevnější vazbu mezi rodiči dítěte. I když nemusí automaticky znamenat, že k rozpadu partnerského soužití do budoucna nedojde, zvyšuje se tím pravděpodobnost „kultivovaného“ rozchodu a zachování (partnerské) komunikace i po této události. V případě zániku partnerského svazku rodičů nedochází tak často k zániku rodičovství. Péče o malé dítě se může stát stejně obohacující i pro otce. Přispívá k jeho osobnostnímu rozvoji, „kultivuje“ jeho senzitivitu vůči druhým a prohlubuje jeho schopnost emocionálního prožívání.

Celý dlouhý rok to bylo vidět i na mém pracovišti. Při velkých vizitách jsem konstatoval, že tatínci čím dále tím více v průběhu hospitalizace doprovázejí své děti. A ten krásný a přátelský vztah mezi nimi byl pro mne mnohdy silnější než správná diagnóza. Otcové mých pacientů se trápí osudem svých dcer a synů a prožívají přitom nejednou těžké chvíle. Chtějí vědět více než otcové ve stejných situacích dříve. A my na to musíme být dobře připraveni, abychom nezklamali jejich důvěru. Dnes večer jsem přijal na kliniku chlapce s těžkými následky pneumokokové meningitidy. Byl doprovázen svým otcem. Chlapec neslyší, trpí těžko kompenzovanou epilepsií a jeho psychologický stav rovněž není nejlepší. Ale sledovat jejich vzájemný vztah, to bylo něco nevídaného. Obdivoval jsem je a těšil se, že jim to spolu tak funguje. Každé dítě potřebuje ujištění o své hodnotě a o své schopnosti, že „to“ dokáže.

Lidem, kteří v dětství otce neprožili, zkušenost vztahu velmi chybí, postrádají ji. Prožít otce totiž znamená mít příležitost s ním trávit čas, něco spolu dělat, sdílet, a to i v emocích. Dítě potřebuje prožít, že tatínek je dobrý, že tatínek je silný a má mě rád. To všechno je pro dítě nesmírně důležité. A nejenom pro ně.

Přeji Vám i sobě, abychom dali našim dětem možnost prožít si své rodiče. Budeme k tomu mít ještě dost příležitostí. Třeba již v průběhu nadcházejících vánočních svátků.

Vladimír Mihál

prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc.

Dětská klinika LF UP a FN

Puškinova 6, 775 20 Olomouc

e-mail: mihalv@fnol.cz